

Mindig van választás

Filozófus, Politológus

Szakmabemutató információs mappa

Befektetés a jövőbe

Új Magyarország
FEJLESZTÉSI TERV

FELELŐS KIADÓ: PIRISI KÁROLY

KÉSZÍTŐ: ALICE MARKETING MANUFAKTÚRA

PÁLYAORIENTÁCIÓS LEKTOR: HARKÁNYI ADRIENNE
SZAKMAI LEKTORÁLÁS: DR. KEMÉNY CSABA, NYUGDÍJAS FILOZÓFUS, A FILOZÓFIA
DOKTORA

A SZAKMAISMERTETŐ MAPPA A TÁMOP 2.2.2 – „A PÁLYAORIENTÁCIÓ RENDSZERÉNEK TARTALMI ÉS MÓDSZERTANI FEJLESZTÉSE” PROJEKT KERETÉBEN KERÜLT KIDOLGOZÁSRA.

PROGRAMVEZETŐ: BORBÉLY-PECZE TIBOR BORS

A PROJEKT AZ EURÓPAI UNIÓ TÁMOGATÁSÁVAL, AZ EURÓPAI SZOCIÁLIS ALAP ÉS A MAGYAR ÁLLAM TÁRSFINANSZÍROZÁSÁVAL VALÓSUL MEG.

FOGLALKOZTATÁSI ÉS SZOCIÁLIS HIVATAL
2010

www.afsz.hu
www.epalya.hu
www.eletpalya.afsz.hu

Tartalomjegyzék

A. Feladatok és tevékenységek

B. Követelmények

C. Szakképzés

**D. Kereseti lehetőségek,
elhelyezkedési kilátások**

E. Egyéb információs források

Feladatok és tevékenységek

A következő kérdésekre kaphat választ:

- ◆ Melyek a jellemző feladatok, tevékenységek ebben a szakmában?
- ◆ Milyen anyagokkal, eszközökkel kell dolgoznia? (anyagok, szerszámok, műszerek, gépek...)
- ◆ Hol végzi a munkáját? (szabadban, műhelyben, irodában, üzletben...)
- ◆ Munkája során kikkel kerül kapcsolatba, kikkel van dolga? (vevő, ügyfél, kolléga...)

„A filozófia mindent, a filozófus mindenkit magában foglal.”

/Victor Hugo/

„...ahol nem szabad a bírálát, ott nem édes a dicséret...”

/Pierre-Augustin Caron de Beaumarch/

Bár a *filozófus*, illetve a *politológus* a legújabb szakmai besorolások alapján egy foglalkozás-kategóriába sorolt szakma, úgy gondoltuk, mivel a közös szakmai gyökerektől és néhány hasonló tevékenységtől eltekintve két teljesen különböző munkakörrel van szó, érdemes a **kettőről külön** beszélni.

Aki úgy határoz, hogy *filozófus* lesz, különleges foglalkozást választ magának. Vágyott szakmája alapjait két és félezer éve rakták le lelkes műkedvelők, akik többnyire görög városállamok szabad polgárai voltak, és baráti összejöveteleken, esetleg saját alapítású magániskolákban csiszolták a mesterfogásokat. Ezek a mesterfogások az évezredek folyamán mit sem változtak. A napjainkban „hivatásosnak” készülő filozófia szakos hallgatóknak ugyanúgy az argumentációban (érvelés, érveléstechnika) kell gyakorlatot szerezniük, mint mondjuk Szókratész tanítványainak; a világos, logikus, jól tagolt, kritikus érvelés tudományában. Olyan készség és szemléletbeli tudás ez, amelyet akkor is hasznosítani tudnak, ha filozófus-diplomájuk kézhezvétele után egészen más pályán, mondjuk, a gazdasági életben helyezkednek el.

Ahogy időtlenek a filozófia módszerei, alapvetően ugyanez áll a tárgyára is.

A valóság egészét, a lét értelmét akarja megragadni évezredek óta. A filozófia nem egy szaktudomány a többi közül, melynek bizonyos szűkebb tárgyköre és sajátos módszere van. A filozófiai problémákra nem tudunk válaszolni sem hétköznapi tapasztalataink, sem tudományos, pl. kísérleti eredmények alapján. A filozófus azokra a dolgokra kérdez rá, amelyek a „józan ész”, a tudomány stb. számára magától értetődőek, alapvetők.

Amit mond, megvilágító lehet, de nyugtalaníthat is. Hálás-háládatlan feladat. Ellentmondásos szerep. Különleges-elkülönülő életforma. Életforma, amely érintetlenül vészelt át az évezredek. Korról korra átmentette kérdéseit, valamint azt a hagyományt, ahogy művelői kételkednek a hagyományos válaszokban. A megoldások folytonos újraírása/újragondolása maga a változás. Sőt, napjainkra az örök dilemmák egy része is kicserélődött.

„Élesebben bírálunk egy gondolkodót, ha számunkra kellemetlen tételt állít fel; pedig ésszerűbb akkor tenni ezt, ha tétele számunkra kedvező.”

/Friedrich Nietzsche/

Ezzel szemben a **politológus** olyan társadalomtudományi szakember, aki a **politikatudomány** módszereivel és rendszertanával **vizsgálja a politikai közélet eseményeit és történéseit**, és azokat elemző (analitikus) szemléletmód alapján, **értelmezetten mutatja be**.

A *politikatudomány* az egyik legrégebb és - egyben - legújabb tudomány. A civilizáció kezdetétől fogva folyamatosan fejtettek ki tudományos állításokat a politikáról. A modern tudományosság szerint a politológia ugyanakkor csak a XX. század derekán fejlődött ki az Egyesült Államokban.

Nyugat-Európában csak a II. világháború után terjedt el, Kelet-Európában

pedig a rendszerváltás után. Kialakulásának elemi feltétele a demokrácia, a szólásszabadság, létezését a diktatúra kizárja. A *politikatudomány* önálló tudományágként való kialakulásának előfeltétele a polgári átalakulás, az állam és a polgári társadalom szétválása. Ösztönzőleg hatott rá a jóléti állam kialakulása, valamint a szociológia fejlődése is.

A politikatudomány az állam és intézményrendszere mellett kiemelten foglalkozik a politika elemeivel – pártok, szervezetek, lobbyk, sajtó stb. – is. A *politológiához* és így a *politológus* munkájához leginkább kapcsolódó alapfogalmak: **állam, politika, hatalom, uralom, politikai elit, politikai osztály stb.**

Fő feladatok, tevékenységek

A *filozófus* és a *politológus* szakmához kapcsolható néhány **általános, közös feladat**. Mindkét szakmában tevékenykedő szakemberek:

- írnak tudományos beszámolókat, tanulmányokat, cikkeket,
- folytatnak oktatási tevékenységet,
- olvasnak és fordítanak idegen nyelvű szakirodalmat,
- folyóiratokban, könyvekben, szakkönyvekben publikálják munkáikat,
- részt vesznek, előadnak hazai és külföldi konferenciákon,
- végeznek kutatási és elemző tevékenységet.

Ezeken a közös tevékenységeken kívül a *filozófus* és a *politológus* feladatai jól elkülöníthetők.

A filozófus feladatai:

A *filozófus elméleti, absztrakt jellegű problémákkal foglalkozik*, olvassa a régebbi korokban élt és a kortárs szerzők műveit, tudományos publikációkat ír, kommunikatív jellegű tevékenysége az **oktatás**.

Vizsgálja:

- a filozófiai problémákat,
- a megismerő folyamatokat,
- a tudomány fejlődését,
- az erkölcsi ítéletalkotás természetét,
- a jelentés, ill. a nyelvi jelek értelmezési módját.

A filozófiai **alkotómunka kétféleképpen** folyhat:

Az egyik a **dialogikus forma**, amikor a kollégákkal, tanítványokkal folytatott beszélgetések lehetőséget adnak a felmerülő ötletekre történő azonnali reagálásra.

A másik munkastílus a **„magányos” alkotás**, amely fordított előnyökkel és hátrányokkal jár. Az így dolgozó filozófus hosszú ideig érleli és írásba foglalja nézeteit, mielőtt a nyilvánosság elé lépne velük. Az azonnali kontroll távoltartása elmélyültebb munkát tesz lehetővé, ugyanakkor növeli a vakvágányra futás veszélyeit is.

Akármelyik alkotói utat választja is a filozófus, a cél ugyanaz: **a világról és benne az emberiségről megalapozott elképzelések kialakítása**. Ehhez:

- számba kell vennie az alternatív álláspontokat;
- ezeket gondosan elemeznie, összehasonlítani és értékelnie;
- ki kell fejtenie a felfogását megalapozó érveket és a belőlük levonható

következtetéseket.

A politológus feladatai:

A *politológus* döntően **kommunikatív jellegű tevékenységet folytat**. A politikai szakértői munka, az oktatás és a kutatás is erre épül.

A *politológus*:

- figyelemmel kíséri a politikai intézményrendszer (pártok, állam, civil szervezetek, stb.) működését, egymáshoz való viszonyukat;
- politikaelméleti elemzéseket készít a társadalom politikai életéről;
- a politikai hatalom működésével, a politikai szervezetekkel, a politikai értékekkel kapcsolatos kutatásokat végez;
- politikai szakértőként, politikai elemzőként, politikai tanácsadóként tevékenykedik a politikai pártok, önkormányzatok megbízásából, állami szerveknél, vagy politikai elemző cégeknél.

A politikai elemző, tanácsadó tevékenység során a *politológusok* a fent felsoroltakhoz képest számos olyan feladatot végeznek, melyet a szakma más területén nem, például:

- értékelik, elemzik az aktuálpolitikai helyzetet, az egyes hatalmi ágak, pártok, szervezetek tevékenységét;
- aktuálpolitikával, illetve annak megítélésével kapcsolatos előrejelzéseket készítenek (pl. egy-egy döntés társadalmi elfogadására vonatkozó előrejelzés vagy választási előrejelzés);
- amennyiben erre a politikai vagy társadalmi intézményrendszer bármely szereplőjétől megbízást kapnak, tanácsadóként az adott helyzetre vonatkozó megoldási javaslatokat, alternatívákat dolgoznak

ki (pl. akár egy párt vagy kormányzati szervezet számára).

Munkahely, munkakörnyezet

Mind a *filozófus*, mind pedig a *politológus* **kutatóintézetekben** dolgozik, valamint **egyetemen, főiskolákon** oktatói illetve kutatói tevékenységet lát el. Ezen felül a *filozófusok* (elsősorban a filozófiatanárok) dolgozhatnak **középfokú oktatási intézményekben** is, a *politológusok* pedig különböző kormányzati hivatalokban, vagy akár politikai elemző cégeknél. Tudományos munkájukat általában **egyedül, irodában**, illetve **otthonukban** végzik.

A *politológus* igen **változatos tevékenységet végez**, ezért munkaideje **rugalmasnak** mondható, a *filozófusok* számára pedig a kutatómunka biztosít viszonylag rugalmas időbeosztást. Az **oktatóként** elhelyezkedő szakemberek mindkét szakmában **munkaidejüket nagy részben maguk osztják be** az aktuális kutatások, oktatási feladatok, illetve (politológusok esetében) a politikai eseményektől függően. A szakemberek munkája – mivel hazai és külföldi konferenciákon vesznek részt – **utazásokkal** is járhat.

Munkájuk során kikkel kerülnek kapcsolatba?

Mivel a *filozófusok* és a *politológusok* a kutatóintézetekben **csoportokban** dolgoznak, kapcsolatba kerülnek **más kutatókkal** is. Az egyetemi oktatás során a **hallgatókkal és egyetemi oktatókkal** működnek együtt, illetve állnak szoros kapcsolatban, hiszen ők jelentik az **utánpótlást** ezekben a szakmákban.

A *politológusi* munka velejárója ezen felül a **széles körű kapcsolati**

rendszer. Tehát a fent felsoroltakon kívül, még folyamatos kapcsolatot kell fenntartania a **társadalmi és politikai élet szereplőivel** is (miniszterek, politikusok, politológusok, pártok képviselői stb.). Különösen igaz ez a politikai elemzőként, tanácsadóként tevékenykedőkre, akik sok esetben konkrét párt vagy kormányzati megbízás végrehajtásában tevékenykednek. A politikai elemzőknek ezen felül – különösen az utóbbi időkben – fel kell készülniük a nyilvános - sokszor média - szereplésekre is.

Munkaeszközök, anyagok

A munka végzéséhez leginkább a **számítógép** a legfontosabb eszköz, mivel például a **jegyzeteléshez** nélkülözhetetlen. De a számítógépet nemcsak szövegszerkesztésre használják, hanem segítségével **adatokat is gyűjtenek, tárolnak, elemeznek.** A számítástechnikai eszközökön, programokon kívül az irodatechnikai és telekommunikációs eszközök (pl. fax, telefon) használata is részét képezheti a munkának. Kiemelten fontos továbbá a nyomtatott vagy elektronikus **szakirodalom** ezen a munkaterületen.

Követelmények

A következő kérdésekre kaphat választ:

- ◆ Milyen fizikai igénybevétellel, megterheléssel jár a munkavégzés?
- ◆ Milyen környezeti ártalmakkal, hátrányokkal járhat a szakma gyakorlása?
- ◆ Milyen egészségügyi követelményeket támaszt ez a szakma?
- ◆ Milyen egyéb tulajdonságok megléte kedvező ebben a szakmában?
- ◆ Milyen tantárgyakban kell jó eredményt elérni ehhez a szakmához?
- ◆ Milyen érdeklődési kör a legelőnyösebb ebben a szakmában?

Fizikai igénybevétel, megterhelés, környezeti ártalmak

Mind a *filozófus*, mind pedig a *politológus* szakmája olyan **szellemi munkát, tevékenységet** jelent, amely **nem támaszt különösebb érzékszervi és mozgásos követelményeket**, főként **pszichés megterheléssel jár**.

Az előadások, órák megtartása a **légző- és a beszélőszerveket**, az irodában vagy otthon végzendő, hosszantartó ülést igénylő munka pedig a **hátat** teszi ki **nagyobb megterhelésnek**.

Egészségügyi követelmények

A *filozófus* és a *politológus* munkájában az érzékszervek nincsenek kitéve a mindennapi élethelyzetektől eltérő igénybevételnek. A **beszédhiba** mindkét pálya esetében **hátrányt jelenthet**. A **nem kompenzálható látás- és hallásélességbeli fogyatékoság a tanítási munkában**, valamint a *politológus* esetében a **nyilvánosság előtti szerepvállalás során jelent akadályt**.

A foglalkozás gyakorlását kizáró egészségügyi tényezők

- fokozott figyelmet igénylő munkát nem végezhet

Egyes munkaköröket korlátozó egészségügyi tényezők

- tartós ülőmunkát nem végezhet

A sikeres munka végzéséhez szükséges kompetenciák***A filozófus és politológus közös kompetenciái:*****Személyes kompetenciák:**

- jó kommunikációs készség
- jó figyelem-összpontosítási- és megosztási képesség (elsősorban az oktatói munkához)
- kreativitás
- önálló gondolkodás

Szakmai kompetenciák:

- idegen nyelv kellő ismerete (szakirodalom olvasásához, fordításához)
- módszertani tudatosság
- elkötelezettség és igény a minőségi munkára
- igény a folyamatos önművelésre

A filozófus speciális kompetenciái:**Személyes kompetenciák:**

- együttműködési készség
- kritikai gondolkodásmód
- nyitottság, tolerancia
- megfelelő nyelvi készség
- érdeklődés, tanulási készség

Szakmai kompetenciák:

- analitikus gondolkodás, a szövegek elemzésének, a szövegeknek a filozófiai tradíció egészén belüli elhelyezésének és értékelő elemzésének képessége
- filozófia egészével, illetve annak egy-egy részdiszciplínájával, továbbá ezek alkalmazásával kapcsolatos problémák felismerésének és kreatív

kezelésének képessége

- problémamegoldás képessége
- önálló tanulási képesség (szakmai továbbképzéshez)
- céltudatos magatartás
- kritikai érzékenység

A politológus speciális kompetenciái:

Személyes kompetenciák:

- meggyőző képesség
- rugalmasság
- mozgékonyság
- szervezőkészség
- a stressz elviselése
- lényeglátás

Szakmai kompetenciák:

- önálló szakmai vélemény kialakításának képessége
- felelősségteljes magatartás a politikai kutatások során szerzett tudás és információk kezelése tekintetében
- képesség mások politikai véleményének tiszteletben tartására
- kritikai viszonyulás a politikai jelenségekhez

A *politológus* szakma alapvető íratlan szabálya, hogy a szakembernek mindig elfogulatlanságra, objektivitásra és tárgyilagosságra kell törekednie. Ez nem zárja ki azt, hogy politológusként működjenek olyanok is, akik valamely párt vagy az államapparátus vezetésében életük egy időszakában betöltöttek valamilyen szerepet.

Milyen tantárgyakban kell jó eredményt elérni? Érdeklődési kör

Aki *filozófus* szeretne lenni, annak jó eredményt kell elérnie **valamely idegen nyelvből** (angol, francia, német, olasz, orosz, spanyol vagy latin), illetve **filozófiából, művészettörténetből** vagy **mozgóképkultúra és médiaismeretből**. Mindezért jó, ha érdeklik **régebbi korok és kortárs szerzők írásai**, az irodalom, a **művészet**, minden, ami a „**kultúra**” fogalmába belefér, esetleg **társadalmi kérdések**. Szeressen **mélyebben elmerülni** egy-egy témában, **beszélni, vitatkozni** róla. Bármilyen meglepő is, de a *filozófus* számára kiemelten fontos egyes természettudományos tantárgyak, témakörök ismerete és a természettudományos érdeklődés (pl. matematika, fizika, biológia /különösen a fiziológia/, csillagászat). Ezek nélkül az ismeretek nélkül pl. olyan filozófiai alapkérdéseket sem lehet tudományos megalapozottsággal tárgyalni, mint a „lét és nemlét” kérdése.

Akit a *politológia* érdekel, annak jó eredményt kell elérnie **történelemből, magyarból, matematikából**, valamely **idegen nyelvből** (angol, francia, német, olasz vagy orosz), illetve **számítógépes ismeretekből**. Szükséges, hogy érdekeljék **politikai, jogi, történelmi, közgazdasági kérdések**. Érdeklődjön a **politika, a közélet** iránt. Fontos, hogy **szeressen beszélni, vitatkozni**.

Szakképzés

A következő kérdésekre kaphat választ:

- ◆ Mit kell tanulni a szakképzés során?
- ◆ Hol történik a szakképzés?
- ◆ Milyen iskolai előképzettségre van szükség?
- ◆ Mennyi ideig tart a szakképzés?
- ◆ Milyen költségekkel jár a képzés, és kapható-e támogatás?
- ◆ Mekkora a képzésbe felvehető létszám?

Előképzettségi feltételek, szakképzés helye, szakképzés ideje, költségek

Ahhoz, hogy valaki *filozófusi* vagy *politológiai* képzésre mehessen, **érettségi vizsgával** kell rendelkeznie. A felsőoktatási rendszer átalakulása azonban (Bologna-folyamat), több ízben is változást hozott. A most hatályos törvény (2005. évi CXXXIX. törvény a felsőoktatásról) szerint a képzettséget a diákok megszerezhetik **alapfokon** (**Bsc**), amit aztán kiegészíthetnek egy **mesterfokozattal** (**Msc**).

Tehát, akik a *filozófusi* vagy *politológiai* szakot választják, azoknak:

- egy **siker**es **érettségi után** valamilyen **egyetemi alapszakon** (6 félév) kell végzettséget szerezniük (kreditek megszerzésével, bemeneteli követelményeknek való megfeleléssel);
- majd, ha szeretnék ezen a szakterületen magasabb szintű oktatásban részesülni és magasabb szintű végzettséget szerezni, **siker**es **felvételt** kell tenni **a filozófus vagy politológus mesterképzésre** (további 4 félév).

A *filozófia* és *politológia* szakokon, **mind BA-s, mind MA-s fokozaton, államilag finanszírozott és költségtérítéses** formában is indulnak képzések.

Mit kell tanulni a szakképzés(ek) során?

Filozófia alapszak:

A *filozófia* szakirányt választók a **filozófia, mint szakma és hivatás művelésére készülnek fel**. A filozófiai hagyomány és a filozófia főbb

szakterületeinek megismerése során a hallgatók az **önálló filozófiai gondolkodásra készülnek fel**. Az alapszak kialakítja bennük az ehhez szükséges jártasságokat, készségeket és szemléleti jellemzőket.

A **szak célja** olyan **szakemberek képzése**, akik felkészültek a kultúrát meghatározó és befolyásoló tényezők felismerésére és azok hatásmechanizmusainak elemzésére. Megszerzett ismereteik birtokában képesek az **analitikus gondolkodásra**, a **szövegek** és az újabb, nem elsősorban **szöveges média elemzésére**, a kultúrára gyakorolt hatásuk megfogalmazására. Cél továbbá a **klasszikus és jelenkori humán kultúra alapjainak megismertetése és a kritikai érzékenység kialakítása** az egyes szakirányok sajátosságainak eszközrendszerével. A végzettek **kellő mélységű elméleti ismeretekkel rendelkezzenek a képzés második ciklusában történő folytatásához, azaz a mesterfokozatra való jelentkezéshez**.

Az alapképzési szakon szerorzhető **végzettségi szint**:

- alapképzés (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BSc)

A szakképzés **oklevélben szereplő megjelölése**:

- alapszakos szabad bölcsész (megjelölve szakirányt)
 - választható szakirányok:
 - filozófia
 - esztétika
 - etika
 - vallástudomány
 - filmelmélet és filmtörténet
 - kommunikáció és médiatudomány
 - művészettörténet

- elméleti nyelvészet

A **törzsanyag** (a szakképzettség szempontjából meghatározó) **ismeretkörei:**

Alapozó ismeretek:

- filozófiatörténet
- társadalmi ismeretek
- kommunikáció
- informatika
- könyvtárismeret
- alapozó elméleti ismeretek (a 7 szakirány által ajánlott ismeretkörökből legalább 4 szakirányból kell választani)

Szakmai törzsanyag, ebből:

- általános szakterületi ismeretek
(pl. logika, ismeretelmélet, tudományfilozófia, nyelvfilozófia, esztétika és annak története, műelemzés, etikatörténet, ember és társadalom stb.)
- differenciált szakmai ismeretek
 - filozófia szakirány:
 - a filozófiatörténet nagy korszakai és művei
 - tudományfilozófia
 - tudatfilozófia
 - politikai filozófia
 - társadalomfilozófia
 - etika
 - esztétika
 - analitikus filozófia

- szabadon választható ismeretkörök

A *filozófia* alapfokozat megszerzéséhez **egy élő idegen nyelvből államilag elismert, legalább középfokú (B2), komplex típusú nyelvvizsga** vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges. **Szakmai gyakorlatra vonatkozó követelmény nincs.**

Az **alapfokozat birtokában a *filozófusok* képesek:**

- argumentumok azonosítására, átgondolására, valamint ezeknek előszóban és írásban vázlatos vagy részletes bemutatására;
- több műfajban írásos és szóbeli prezentációra;
- a nyilvános megszólalás, illetve megjelenítés alapvető szabályainak ismeretében hatékony kommunikációra;
- a szövegfeldolgozás, a szövegelemzés- és értelmezés, valamint a kritikai elsajátítás technikáinak alkalmazására;
- az informatikai ismeretek felhasználói szintű alkalmazására.

A végzett *filozófusok* **alkalmasak** a művelődési, művészeti és műemlékvédelmi intézményekben, kutatóintézetekben, az igazgatás területén, oktatási és ismeretterjesztési fórumokon, a tömegkommunikációban a kultúrakutatáshoz kapcsolódó feladatkörök ellátására.

Filozófia mesterszak:

A **szak célja** olyan **szakemberek képzése**, akik felkészültek a filozófia művelésére, valamint a filozófia és a kultúra, illetve a filozófia és a tudományok közötti kölcsönhatás elemzésére és e területek közötti párbeszéd folytatására. Megszerzett ismereteik birtokában képesek az analitikus

gondolkodásra, a szövegek elemzésére, a szövegeknek a filozófiai tradíció egészén belüli elhelyezésére és értékelő elemzésére. Ismerik a klasszikus és jelenkori kultúra alapjait. A végzettek **megfelelő ismeretekkel rendelkezzenek tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatásához.**

A **mesterképzési** szakon szerorzhető **végzettségi szint:**

- mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)

A szakképzettség **oklevélben szereplő megjelölése:**

- okleveles filozófia szakos bölcsész

Az **alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő, mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök:**

- logika
- filozófiai alapozó
- filozófiatörténeti alapozó:
 - propedeutika
 - szakszöveg olvasás
 - módszertani alapozó

Szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei:

- a filozófiatörténet fő korszakai
- a kortárs filozófiai áramlatok
- ismeretelmélet
- nyelvfilozófia
- metafizika

- politikai filozófia
- társadalomfilozófia
- etika
- esztétika

A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:

Differenciált szakmai ismeretek:

- kötelezően választandó szakirányú modul:
 - filozófiatörténet
 - szisztematikus filozófia
 - (pl. logika, ismeretelmélet, nyelvfilozófia, metafizika, politikai filozófia, etika stb.)
 - alkalmazott filozófia
(pl. orvosi etika, üzleti etika vagy környezeti filozófia)
- a szakhoz kötődő további választható ismeretek:
 - az elméleti alapozás és a törzsanyag témakörei,
 - továbbá pl. elmefilozófia, etika, történelemfilozófia, tudományfilozófia, vallásfilozófia, jelenkori filozófia ismeretkörei,
 - a filozófia területén kívül eső tárgykörök filozófiailag releváns ismeretei.

A mesterfokozat megszerzéséhez egy államilag elismert felsőfokú C típusú, illetve azzal egyenértékű nyelvvizsga, vagy egy, az alapfokozat megszerzéséhez szükséges nyelvtől eltérő további nyelvből államilag elismert középfokú C típusú nyelvvizsga megszerzése szükséges.

A mesterfokozat birtokában a *filozófusok* alkalmasak:

- ismereteik tudományos fórumokon való megjelenítésére;
- a megoldandó problémák megértése és megoldása terén önálló tevékenységre és eredeti ötletek felvetésére;
- feladatok szakmailag magas szinten és önállóan történő megtervezésére és végrehajtására;
- saját tudásuk magasabb szintre emelésére, képzési területükön belül további elmélyült kutatások művelésére;
- önfejlesztéssel folyamatosan új képességek kialakítására;
- a filozófia és a kultúra, illetve a filozófia és a tudományok közötti párbeszéd folytatására;
- az aktuális filozófiai kutatások és a tudományos munka kritikus értékelésére, a különböző korok és kortárs iskolák elméleti megközelítéseinek értékelésére;
- alapos értelmiségi tájékozottságot, nagyfokú kreativitást, valamint komoly elemző készséget, figyelmet, átfogó és elmélyült ismereteket igénylő munkakör ellátására;
- a filozófia területén szerzett tudás alkalmazására: mélyebb összefüggéseinek megértéséhez és magyarázatához szükséges megfelelő információk beszerzésére és a kutatási módszerek alkalmazására;
- a kor igényeinek megfelelően hatékonyan kommunikálni: az információkat, érveket és elemzéseket szakmai és nem szakmabeli közönségnek különböző nézőpontok szerint írásban és szóban is képesek magas szinten bemutatni.

Politológus alapszak:

A politológia alapszakot végző szakemberek szakképzettségük megnevezése szerint *politológusok*. A diploma megszerzéséig a képzés során a hallgatók megismerkednek a társadalom politikai rendszerével, a társadalmi viszonyok főbb törvényszerűségeivel, a politikai intézményrendszerrel, a politikai hatalom szervezetével és működési elvével. Elmélyülhetnek a politikai értékekkel és a szocializációval foglalkozó tudományos elméletekben. Átfogó képet kapnak az állami, politikai szervezetek, pártok és civil szervezetek működéséről, választási rendszerekről és a kormányformák típusairól.

A **szak célja** olyan **politológusok képzése**, akik ismereteket szereznek a társadalom politikai rendszerére és viszonyaira, azok főbb törvényszerűségeire, a politikai intézményekre, a politikai hatalom szervezetére és azok működésére vonatkozóan. Megismerik a politikai értékekre és a szocializációra vonatkozó tudományos elméleteket. Alkalmassá válnak arra, hogy részt vegyenek a politikával kapcsolatos szakértői anyagok előkészítésében, segítséget nyújtsanak a politikatudományi kutatások elvégzéséhez, politikai szakértők mellett politikaelméleti részelemzéseket készítsenek, részt vegyenek a civil társadalom, az önkormányzatok, a tömegkommunikációs, szakmai érdekképviseleti, nemzetközi szervezetek munkájában, továbbá **kellő mélységű elméleti ismeretekkel rendelkezzenek a képzés második ciklusban történő folytatásához.**

Az alapképzési szakon szerorzhető **végzettségi szint:**

- alapképzés (baccalaureus, bachelor; rövidítve: BSc)

A szakképzettség **oklevélben szereplő megjelölése:**

- politológus

A **törzsanyag** (a szakképzettség szempontjából meghatározó) **ismeretkörei:**

Alapozó ismeretek:

Társadalomtudományi alapismeretek:

- szociológia
- társadalomfilozófia
- társadalomelmélet
- közgazdaságtan
- a kommunikációelmélet alapja

Szakmai törzsanyag:

- politikatudomány alapjai
- egyetemes és magyar politikai gondolkodás története
- XX. századi társadalom és politikatörténet
- magyar politikai rendszer
- jogi ismeretek
- nemzetközi viszonyok elmélete
- módszertani ismeretek
- differenciáló szakmai ismeretek

Az oklevél megszerzésének feltétele **négy hét szakmai gyakorlat** elvégzése, illetve egy élő idegen nyelvből **államilag elismert középfokú C típusú nyelvvizsga** vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél.

Az alapfokozat birtokában a politológusok képesek:

- a politikai összefüggések, folyamatok és törvényszerűségek elemző áttekintésére;
- megszerzett ismereteik alapján tájékozódásra, eligazodásra a nemzetközi szervezetek és kapcsolatok rendszerében;
- az igazgatásban használatos informatikai és elektronikus kommunikációs rendszerek alkalmazására.

A politológusok ismerik:

- az állami, politikai szervezetek, pártok és civil szervezetek működését, a választási rendszerek, kormányformák típusait;
- a politikai szocializáció, a politikai kultúra és a politikai értékek alapfogalmait;
- az államközi kapcsolatok szervezeti és igazgatási feladatait;
- az EU szervezetét és működését.

Az alapfokozat birtokában a politológusok alkalmasak:

- politikai szakértői elemző feladatok ellátására, humánpolitikai feladatok elvégzésére;
- politikai intézmények működésével kapcsolatos ismeretek birtokában szervező, döntés-előkészítő, kapcsolattartó, kapcsolatépítő munka végzésére;
- szervező és menedzseri feladatok ellátására a központi, regionális, valamint a nemzetközi szervezetekben;
- a politikai igazgatás és szervezés területén rendszerező és áttekintő képesség birtokában alapszintű problémák megoldására;
- szakterületükön összehasonlító elemzések, szakértői anyagok készítésére.

Politológus mesterszak:

A szak célja olyan **politológusok képzése**, akik ismerik a társadalom

politikai rendszerére és viszonyaira, azok főbb törvényszerűségeire, a politikai intézményekre, a politikai hatalom szerveződésére és a közpolitika formálására vonatkozó tudományos elméleteket és a gyakorlati alkalmazáshoz szükséges tudásanyagot. Az elméleti és módszertani szakirányokon végzetek megszerzett ismereteik birtokában alkalmasak tanulmányaik doktori képzés keretében történő folytatására, illetve tudományos karrier kialakítására politikatudományi posztgraduális műhelyek munkájába történő bekapcsolódással. A gyakorlati ismeretekre nagyobb súlyt helyező szakirányok végzettei alkalmassá válnak arra, hogy politikai intézményekben, nemzetközi szervezetekben vagy velük érintkező gazdasági-társadalmi szervezetekben döntés előkészítő, kapcsolattartó, kapcsolatépítő munkát végezzenek.

A mesterfokozaton végzetek tevékenysége rendszerint szakértői, kutatói munkát jelent. Feladataik közé tartozhat egyebek mellett a politikával kapcsolatos szakértői anyagok elkészítése, politikatudományi kutatások elvégzése, a politikatudomány szakterületeinek megfelelő önálló elemző munka végzése, mások elemzésének elbírálása, a politika világára vonatkozó kérdések felvetése, a politikatudomány forrásainak használata, adatok keresése, illetve adatok generálása, részvétel tudományos vitákban.

A mesterképzési szakon szerorzhető végzettségi szint:

- mesterfokozat (magister, master; rövidítve: MSc)

A szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése:

- okleveles politológus

Az alapképzésben megszerzett ismereteket tovább bővítő,

mesterfokozathoz szükséges alapozó ismeretkörök:

Társadalomtudományi alapismeretek:

- társadalomtörténet
- közgazdaságtan
- kommunikáció

Értelmiségképző tárgyak, általános ismeretek:

- eszmetörténet
- filozófia
- pszichológia

Szakmai törzsanyag kötelező ismeretkörei:

- a politikatudomány története, intézményesülése, ismeretelméleti kérdései
- politikaelmélet
- politikatörténet
- demokráciaelmélet
- politikai gondolkodás részterületei
- politikai gazdaságtan
- politikai intézmények
- összehasonlító politikatudomány
- közpolitika és közigazgatás
- a politikai kutatás kvantitatív és kvalitatív módszerei
- közgazdaságtan
- szociológia
- pszichológia
- filozófia
- jogtudomány

- alkotmányjog
- történettudomány
- nemzetközi tanulmányok
- kommunikációelmélet

A szakmai törzsanyag kötelezően választható ismeretkörei:

Differenciált szakmai ismeretek:

- politikai kutatás módszertana
- komparatisztika (összehasonlító nyelvtudomány)
- a politika intézményei (állam, kormányzat, pártok, pártrendszerek stb.)
- ágazati politikák
- közigazgatás
- regionalizmus
- európai integráció
- politikai rekrutáció (toborzás)
- élitek
- politikai kommunikáció
- média
- politikai menedzsment

A mesterfokozat megszerzéséhez a **felsőoktatási intézmény tanterve által meghatározott szakmai gyakorlat teljesítése** szükséges, továbbá **két államilag elismert C típusú középfokú nyelvvizsga** vagy azzal egyenértékű érettségi bizonyítvány, illetve oklevél szükséges, amelyek közül az egyik az **angol**.

A mesterképzési szakon végzett *politológusok* ismerik:

- a magyar, az európai és az angolszász politikai rendszereket,

- politikatudományi fogalmakat,
- politikaelméleti ismereteket,
- a politikai elemzés módszertanát,
- a társadalomtudományokra jellemző adatgyűjtési, feldolgozási és értelmezési technikákat,
- a politikai kutatás problémamegoldó technikáit,
- a politikai intézmények (elsősorban az állam) és folyamatok mélyebb összefüggéseit.

A mesterképzési szakon végzett *politológusok* alkalmasak:

- a politikatudomány szakterületeinek megfelelő önálló elemző munka végzésére, illetve mások elemzésének elbírálására, vélemény megformálására;
- a politika világára vonatkozó önálló kérdések és kutatási témák felvetésére;
- a politikatudomány forrásainak használatára, adatok kikeresésére, illetve adatok generálására;
- más tudományág képviselői előtt saját szaktudományuk tudásanyagának, megismerési szempontjainak és módszereinek bemutatására;
- tudományos vitákban való részvételre;
- szakmai témák megértésére, bemutatására angol nyelven (szóban és írásban);
- a nyelvi kompetenciájuk növelésére más idegen nyelvek elsajátításával;
- politikával kapcsolatos szakértői anyagok elkészítésére és politikatudományi kutatások elvégzésére.

A képzésre jelentkezőknek jó tudni:

Fontos megemlítenünk, hogy a filozófiai és politológiai szakok között van **átjárhatóság**, a BA-végzettség megszerzése után. Ez azt jelenti, hogy a **filozófiából, illetve klasszika-filológiából BA-s szakképesítéssel rendelkezők is jelentkezhetnek politológiai mesterképzésre**, ugyanúgy, mint a **politológiai alapszakon végzettek. Visszafelé ez azonban már nem érvényes**: politológiai BA-s szakképesítéssel nem lehet filozófiai mesterfokozatra jelentkezni.

A képzésre felvehetők száma a két szakon összesen évente több száz fő.

A szakokkal kapcsolatos részletes információk megismerhetők a www.felvi.hu weboldalon „Szakkereső” és „szakleírások” menüpontjai alatt.

Kereseti lehetőségek, elhelyezkedési kilátások

A következő kérdésekre kaphat választ:

- ◆ Hogyan alakult az átlagkereset a szakmában?
- ◆ Hányan szereztek szakképesítést az elmúlt időszakban?
- ◆ Hányan dolgoznak ebben a szakmában?
- ◆ Mekkora a munkaerő iránti kereslet ebben a szakmában?
- ◆ Hogyan alakult a munkanélküliek száma?
- ◆ Milyen más foglalkozási területre válthat át az ember viszonylag könnyen?

Munkaerő iránti kereslet, munkanélküliség**Filozófusok:**

A foglalkozást kereső munkanélküliek számát és a bejelentett álláshelyek számát az alábbi táblázatokban foglaltuk össze:

A foglalkozást kereső munkanélküliek száma országosan (fő/év)		
Év	Pályakezdő munkanélküliek és álláskeresők	Összes munkanélküli és álláskereső
2007	6	10
2008	7	17
2009	1	13

Bejelentett álláshelyek száma országosan (db/év)	
Év	Bejelentett álláshelyek száma
2007	1
2008	1
2009	1

A szakmában **elhelyezkedni kívánók** száma az elmúlt néhány évben meglehetősen változó volt, a keresleti oldal viszont továbbra sem fedte le ezek számát.

Fontos tudni azt is, hogy míg a képzésre felvehetők száma évente több száz fő, addig a kutatóintézetekben, illetve **oktatásban felvehető létszám** összességében évente legfeljebb néhány tíz fő lehet. Így a végzettek egy részének mindenképpen valamilyen más területen kell elhelyezkedni, melyhez egyrésztől **jó alapokat jelenthet** a szakokon szerzett végzettség, másrészt **megnehezíti a pályakezdést**. Ezért **hibás szemlélet** mindazoknak

pl. a „szabad bölcsészet” alapszakok választása, **akik még nem döntötték el, hogy milyen pályára készülnek.**

Politológusok:

A *politológus* szakma viszonylag **szűknek mondható**, ezért nem könnyű a szakmában elhelyezkedni. **Elhelyezkedési lehetőségei regionálisan eltérőek.** A **fővárosban nagyobb** rájuk a kereslet, hiszen hazánkban itt zajlik a politikai élet, itt léteznek a politikai és döntéshozó szervek, és a média szereplői is Budapesten találhatóak. Emellett a politológusokra érzékelhető mértékű kereslet van a **megyei jogú városokban** (elsősorban: Miskolc, Szeged, Debrecen, Pécs és Győr). **A keresletet befolyásolja az adott térség politikai helyzete, aktivitása.**

Magyarország csatlakozásával az Európai Unióhoz **megnövelte** a politikai elemzők iránti igényt mind az országban, mind az Unió szerveiben.

A jelenleg a szakmában dolgozók inkább a **fiatalabb korosztályból** kerülnek ki, majd **50%-uk 34 év alatti.** **A szakmában nem könnyű elhelyezkedni és előrelépni.** A pályakezdő politológus sok esetben eleinte nagyobb tapasztalattal rendelkező szakmabeliek mellett segítőként vesz részt a kutatásokban.

A politológus szakmában **foglalkozást kereső munkanélküliek számát** és a **bejelentett álláshelyek számát** az alábbi táblázatokban foglaltuk össze:

A foglalkozást kereső munkanélküliek száma országosan (fő/év)		
Év	Pályakezdő munkanélküliek és álláskeresők	Összes munkanélküli és álláskereső
2007	29	46
2009	32	44
2009	30	48

Bejelentett álláshelyek száma országosan (db/év)	
Év	Bejelentett álláshelyek száma
2007	8
2008	1
2009	4

Láthatjuk, hogy az elmúlt években **foglalkozást kereső munkanélküliek száma viszonylag kevés, a bejelentett álláshelyek száma pedig még kevesebb.** Ennek valószínűsíthető oka, hogy mivel a szakmához sem konkrét gazdasági tevékenység, sem termelői tevékenység nem köthető, a *politológusok* iránti **jelenlegi és jövőbeni várható igény csak nehezen mondható meg.** Ennek ellenére a szakma iránti kereslet a politikai kultúra elterjedésével és javulásával **várhatóan növekedni fog,** a nyugat-európai országokban lezajlott folyamatokhoz hasonlóan.

Átlagkereset

A foglalkozásra jellemző átlagkeresettel kapcsolatos információk megtalálhatók az Állami foglalkoztatási Szolgálat honlapján <http://foglalkozasok.afsz.hu>

Az *filozófusok* **átlagkereseti adatait** az alábbi táblázatban foglaltuk össze:

Országos átlagkereseti adatok (bruttó Ft/hónap)		
Év	Személyi alapbér	Teljes kereset
2007	297 798	316 248
2008	250 842	268 022
2009	282 197	341 653

A *filozófusok* **átlagkeresete** bár mutat némi visszaesést, az elmúlt évben mégis **növekedett**. Ez azonban **még így sem éri el** a jelenlegi **egyetemi végzettséggel rendelkezők nemzetgazdasági átlagát**.

A *politológusok* **átlagkereseti adatait** az alábbi táblázatban foglaltuk össze:

Országos átlagkereseti adatok (bruttó Ft/hónap)		
Év	Személyi alapbér	Teljes kereset
2007	259 298	289 732
2008	264 140	284 166
2009	269 757	315 370

A *politológusok* **átlagkeresete** az utóbbi években **növekszik**, de még nem éri el a jelenlegi egyetemi végzettséggel rendelkezők nemzetgazdasági átlagát, a főiskolait azonban meghaladja.

További elhelyezkedésre, munkaerő-piaci tendenciákra vonatkozó adatok elérhetők a www.afsz.hu weboldal „Statisztika” menüpontja alatt.

Egyéb információs források

- Szakkönyvek
- Elektronikusan elérhető információk

Szakkönyvek

Felsőoktatási felvételi tájékoztató

Kiadja: Educatio Kht.

Évente megjelenő kiadvány

A felsőfokú tanulmányokra készülő fiatalok és felnőttek számára összeállított tájékoztató, melynek segítségével választhatnak intézményt, szakot a felsőfokú oktatási intézmények világából.

Szépirodalom, film

Gaarder, Jostein: Sophie világa, Magyar Könyvklub, 2005. – regény és utazás a filozófia világába.

Elektronikusan elérhető források

www.felvi.hu – minden egy helyen a felsőoktatásról

www.afsz.hu – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapja

www.nive.hu – a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet honlapja

www.epalya.hu – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat pályainformációs honlapja.

www.eletpalya.afsz.hu – Nemzeti Pályaorientációs Portál